

Brüsszel, 2020.5.27.
COM(2020) 456 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI
TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS
BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért

{SWD(2020) 98 final}

Európa nagy pillanata: Helyreállítás és felkészülés – a jövő generációért

1. BEVEZETÉS

A koronavírus alapjaiban rázta meg Európát és a világot, és próbára tette egészségügyi és jóléti rendszereinket, társadalmainkat és gazdaságainkat, valamint életmódunkat és együttműködési modellünket. Az emberek elvesztették szeretteiket és munkahelyüket, míg a tervek és a jövő bizonytalanná váltak. Európának olyan népegészségügyi kihívással kellett szembenéznie, amely rövid időn belül történelmének legdrámaibb gazdasági válságává nőtte ki magát. És máris láthatjuk annak jeleit, hogy a vírus véglegesen rányomta bélyegét kapcsolatainkra, politikáinkra és geopolitikánkra. Ugyanakkor a nehézségek gyakran új lehetőséget kínálnak. Eljött az ideje, hogy az Európai Unió talpra álljon, és közös előrelépést tegyen a **válság okozta károk helyreállítása és a következő generáció jobb jövőjének előkészítése** érdekében.

A legsúlyosabban érintettek megsegítése, egységes piacunk megerősítése és a közös európai prioritásainkba való beruházás közös érdekünk. Az egyik tagállamban befektetett euró mindannyiunk számára befektetett eurót jelent Uniókban. A zöld és digitális kettős átállást felgyorsító, kollektív és összetartó helyreállítás csak tovább erősíti Európa mint globális szereplő versenyképességét, rezilienciáját és pozícióját. Éppen ezért **a szolidaritásnak, a kohézióknak és a konvergenciának kell ösztönöznie az európai helyreállítást**. Egyetlen személy, egyetlen régió és egyetlen tagállam sem maradhat ki.

A világválság kezdete óta az EU és tagállamai példa nélküli intézkedéseket hoztak **az emberélet és a megélhetés védelme** érdekében. Az EU támogatta az egészségügyi válság kezelésére és a gazdasági sokkhatás enyhítésére irányuló nemzeti erőfeszítéseket. Költségvetésében minden rendelkezésre álló eurót felszabadított a vírus elleni küzdelem céljára. Maradéktalanul kihasználta a költségvetésre és az állami támogatásokra vonatkozó szabályokban foglalt rugalmasságot, és indítványozta a munkahelyek megőrzését segítő új eszköz, a SURE létrehozását.

Ez az **első válságreagálási intézkedéscsomag** része volt, amely azonnal több mint félbillió eurót képes biztosítani a munkavállalók, a kisvállalkozások és a tagállami gazdaságok támogatására. Az Európai Központi Bank által hozott intézkedésekkel együtt az uniós válasz eddig soha nem látott pénzügyi lehetőségeket nyújt a tagállamoknak a leginkább rászorulóknak megsegítéséhez. Ezek megfelelő időben hozott megfelelő intézkedések voltak, de tudjuk, hogy gazdaságaink fellendítéséhez korántsem lesznek elegendők.

A gazdasági tevékenység újraindulásához vissza kell térnie a bizalomnak. Elengedhetetlen, hogy az emberek bizalommal legyenek azon helyek iránt, ahol dolgoznak, ahol vásárolnak és ahol társasági életet élnek. Arra van szükségük, hogy magabiztosan és nyugodt lelkiismerettel gondolhassanak megélhetésükre és jövőjükre. Minden helyreállítás attól függ, hogy képesek vagyunk-e fokozatosan és fenntartható módon feloldani a járvány megfékezésére irányuló intézkedéseket, hogy képesek vagyunk-e a vírus jelenlétében élni, és hogy Európa-szerte tisztában vagyunk-e a helyzettel.

Ez a válság minden korábbi válságtól különbözik. Romboló jellegű, folyamatosan változik, és számos hatása további váratlan vagy előre nem látott következményeket fog maga után vonni. Amit már tudunk, az az, hogy az EU és a tagállamok által a több százezer haláleset megelőzése érdekében hozott szükséges intézkedéseknek ára van. A válság Európa egészét érintette, és a gazdaság leállása azt jelenti, hogy a munkahelyek, a jövedelmek és az egészséges vállalkozások a korábbi válságok során sosem látott módon kerültek veszélybe.

Bár a vírus minden tagállamban azonos, **hatása és a helyreállítási potenciál nagyon is eltérő.** Azok az országok és régiók, amelyek gazdasága a személyes szolgáltatásoktól, az exporttól vagy a kisvállalkozások nagy számától függ, sokkal súlyosabban érintettek, mint mások. És bár minden tagállam a lehető legnagyobb mértékben támogatta munkavállalóit és vállalkozásait, nem minden tagállam képes azonos nagyságrendű fellépésre. Ez felveti a kiegyensúlyozatlan helyreállítás, az egyenlőtlen versenyfeltételek és az elmélyülő különbségek kockázatát. Emellett pedig rámutat az európai válasz szükségességére és értékére.

Ma hozott döntéseink meghatározzák a holnapot a következő generáció számára. A gazdaság fellendítéséhez szükséges hatalmas beruházásoknak enyhíteniük kell a jövő nemzedék vállára nehezedő terheket, nem pedig súlyosbítaniuk azokat. Az EU helyreállítási tervének tehát iránymutatást kell nyújtania, és ki kell alakítania egy **fenntarthatóbb, ellenállóbb és méltányosabb Európát** a következő generáció számára.

Az előttünk álló generációs kihívások – a zöld és digitális átállás – ma még fontosabbak, mint a válság kezdete előtt. A helyreállítás keretében **felgyorsítjuk a zöld és digitális kettős átállást.** Megerősítjük stratégiai autonómiánkat, miközben megőrizzük a nyitott gazdaságból származó előnyöket. Világszerte támogatni fogjuk partnereinket, és vezető szerepet vállalunk egy megújított és tevékenyebb multilateralizmus kialakításában, amelyre a világnak oly nagy szüksége van.

Annak érdekében, hogy képesek legyünk felnőni a rendkívüli kihíváshoz, és lefektetni a jobb jövő alapjait, a Bizottság a mai napon javaslatot tesz az átdolgozott hosszú távú uniós költségvetésen belül létrehozandó új helyreállítási eszközre, a **NextGenerationEU Eszközre.** Összességében ez **az európai helyreállítási terv 1,85 billió EUR-val fog hozzájárulni** gazdasági tevékenységünk újraindításához és Európa fellendülésének biztosításához.

A helyreállítás minden bizonnyal hosszú folyamat lesz, a szükségletek viszont azonnaliak. Az említett javaslatokról való gyors megállapodás az európai egység, a szolidaritás és a közös irány iránti elkötelezettség erőteljes kinyilvánítása lesz. Európa helyreállítása mindannyiunktól csapatmunkát kíván meg: az egyénektől kezdve a szociális partnereken, a civil társadalmon és a vállalkozásokon keresztül a régiókig, az országokig és az intézményekig. **Ez Európa nagy pillanata, és itt az ideje, hogy együtt ragadjuk meg.**

2. A GAZDASÁGI VÁLSÁG ANATÓMIÁJA

Annak megértéséhez, hogy Európának mit kell tennie a helyreállítás érdekében, először is világos képet kell alkotnunk az előttünk álló kihívásokról. A válság jelen szakaszában elkerülhetetlenül bizonytalanság övezi az előrejelzéseket és a végleges következtetéseket.

Ugyanakkor már most is egyértelmű, hogy a gazdasági kilátások teli vannak kockázatokkal, és hogy az európai recesszió mély, káros és tartós lehet, ha most nem teszünk határozott lépéseket.

A vírus terjedésének megfékezése érdekében bevezetett korlátozások lelassították a gazdasági életet – egyes esetekben szinte teljesen leállt a gazdaság. Zavarok alakultak ki az ellátási láncokban és a gyártósorokon, és megszakadt az áruk és szolgáltatások kereskedelme. A háztartások kiadásai és a magánberuházások történelmi mélypontra zuhantak. Európa gazdasága és ipari ökoszisztémáinak többsége kapacitásuk töredékén működik.

Összességében ezek a tényezők várhatóan az uniós gazdaság erőteljes zsugorodását fogják eredményezni. Az adatok megdöbbenőek, a kár mértéke pedig példa nélküli. Becslések szerint az EU bruttó hazai terméke (GDP) 2020 második negyedévében 15 %-kal csökkent a tavalyi év azonos időszakához képest. **Összességében az EU gazdasága 2020-ban várhatóan több mint 7 %-kal zsugorodik.** Ugyanakkor a második hullámot és a korlátozó intézkedések meghosszabbítását feltételező legrosszabb eset forgatókönyve szerint a GDP idei visszaesése akár 16 %-ot is elérheti.

Míg a gazdaság 2021-ben várhatóan újra növekedni fog, **a kezdeti fellendülés csupán részleges lesz, és a válság hatásai kérelhetetlenül éreztetni fogják magukat az emberek és a vállalkozások körében.** Valószínűleg sokan szembesülnek majd azzal, hogy jövedelmük csökken, és munkahelyük veszélybe kerül. A munkanélküliség az EU-ban várhatóan 9 %-ra emelkedik, ami a fiatalokat, az alacsony képzettségűeket, az ideiglenesen foglalkoztatott munkavállalókat és a szegényebb háztartásokban élőket aránytalanul nehéz helyzetbe sodorja. Várhatóan növekedni fog a szegénység, mélyülnek az egyenlőtlenségek, ezért a szociális dimenziót előtérbe helyező, inkluzív helyreállításra van szükség. A vállalkozások – különösen a kisebb méretű vállalkozások – számára a likviditás és a forráshoz jutás folyamatos kihívást jelent majd. A fizetéseképtelenség kockázatát csökkenteni kell annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a még súlyosabb dominóhatás.

A válság gazdasági hatása igen nagy eltéréseket mutat majd a gazdaság különböző területein. A személyes szolgáltatásokat nyújtó, vagy a zsúfolt munkahelyekre és ügyfélfogadási terekre támaszkodó vállalkozások kerülnek a legnehezebb helyzetbe. Az Európai Bizottság első becslései szerint a turizmus, a szociális gazdaság, valamint a kreatív és kulturális ökoszisztémák forgalma 2020 második negyedévében akár 70 %-ot meghaladó mértékben is visszaeshet. A textilipar, a közlekedés, az energiaigényes iparágak és a megújulóenergia-ágazat szintén megsínylik a válságot. A nagyobb fogyasztói bizalommal rendelkező ökoszisztémák – például a feldolgozóipar, a kiskereskedelem vagy az egészségügy – valószínűleg gyorsabban fognak erőre kapni, míg más ágazatokban elhúzódhat a recesszió.

A hatás és a helyreállítási potenciál emellett az egyes országok demográfiai és gazdasági szerkezetétől is függ, és a válság súlyosabban csapódik le például ott, ahol nagy számú kis- és középvállalkozás (kkv) működik. További befolyásoló tényező, hogy a tagállami gazdaságok képesek-e a sokkok – különösen állami támogatás segítségével történő – elnyelésére és kezelésére. Ez jelentős dominóhatást gyakorol az egységes piacra, és

növeli a tagállamok közötti különbségeket és egyenlőtlenségeket. Ezt tükrözi az a tény, hogy a recesszió egyes országokban közel 10 %, míg máshol átlagosan 6–7,5 % lesz.

Ez a kép – amelyet a mellékelt igényfelmérés¹ részletesebben ismertet – azt mutatja, hogy hatalmas beruházási és finanszírozási igényekkel kell számolni. A végleges beruházási igényeket a válság jelenlegi szakaszában nem lehet teljes pontossággal számszerűsíteni. Az igényfelmérés becslése szerint azonban 2021-ben és 2022-ben további legalább 1,5 billió EUR köz- és magánberuházásra lesz szükség ahhoz, hogy Európa a fellendülés útjára lépjen.

3. BERUHÁZÁS A KÖVETKEZŐ GENERÁCIÓBA

Az igényfelmérés azt mutatja, hogy nagy volumenű és gyors beruházásokra van szükség, beleértve nemzeti szinten a jelentős mértékű állami és magánberuházásokat is. **Ha az egyes országok önállóan intézkednének, a helyreállítás valószínűleg hiányos, egyenetlen és méltánytalan lenne.** Ez a világ más részein nagyon is valós kockázat. Az Európai Unió azonban, ahol az emberek, a vállalkozások és a gazdaságok kölcsönösen függenek egymástól, egyedülálló helyzetben van ahhoz, hogy beruházzon a fenntartható helyreállításba és a jövőbe. Ez a beruházás **közös jövőnk szempontjából közjónak minősül**, és megmutatja az uniós tagság valódi és kézzelfogható értékét.

A kohézió, a konvergencia és a szolidaritás előmozdítását szolgáló uniós költségvetés kész megoldást kínál. Egy bevált, átlátható és mindenki bizalmát élvező eszközről van szó, amelynek célja a közösen elfogadott programokba és prioritásokba való beruházás, valamint annak biztosítása, hogy a nagyobb támogatásra szorulóknak megkapják a felzárkózáshoz szükséges beruházásokat.

A Bizottság ezért a mai napon előterjeszti a **NextGenerationEU Eszközre** irányuló javaslatot – ez a **750 milliárd EUR-s új helyreállítási eszköz** beágyazódik az erőteljes és korszerű, hosszú távú uniós költségvetésbe. Ez a történelmi jelentőségű és egyedülálló javaslat jól tükrözi az előttünk álló kihívás léptékét. A NextGenerationEU Eszköz működésének teljes körű leírása a kapcsolódó közleményben², valamint a ma elfogadott jogalkotási javaslatokban található. Az eszköz az alábbi fő jellemzőkkel rendelkezik:

A pénz előteremtése

A NextGenerationEU Eszköz forrásait a saját források felső határának az uniós bruttó nemzeti jövedelem 2 %-ára való átmeneti emelése biztosítja. Ez lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy rendkívül erős hitelminősítését kihasználva 750 milliárd EUR kölcsönt vegyen fel a pénzügyi piacokon a NextGenerationEU Eszköz számára.

A bevont forrásokat a jövőbeli uniós költségvetéseken keresztül kell visszafizetni – legkorábban 2028-ban, és legkésőbb 2058-ban. Ennek méltányos és közös megvalósítása érdekében **a Bizottság számos új saját forrást fog javasolni.** Ezek közé tartozhat a

¹ SWD(2020) 98.

² SWD(2020) 442.

kibocsátáskereskedelmi rendszeren alapuló új saját forrás, az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus és a nagyvállalatok működésén alapuló saját forrás. Újfént szóba jöhet a digitális adó is, a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) munkájára építve. A Bizottság tevékenyen hozzájárul az OECD és a G20-csoport keretében zajló tárgyalásokhoz, és készen áll a tettek mezejére lépni, ha nem sikerül globális megállapodásra jutni. Ezek a források kiegészítenék az egyszerűsített hozzáadottérték-adón és a nem újrafeldolgozott műanyagokon alapuló saját forrásokra vonatkozó bizottsági javaslatokat.

A NextGenerationEU Eszköz mellett a Bizottság az **átdolgozott uniós költségvetésre is javaslatot tesz, amely a 2021–2027-es időszakban mintegy 1100 milliárd EUR összegű kerettel rendelkezne.**

A pénz befektetése

A NextGenerationEU Eszközön és az új uniós költségvetésen keresztül előteremtett teljes pénzüsszeget uniós programokon keresztül fogják folyósítani. Ez azt jelenti, hogy minden egyes beruházott eurót rendelkezésre fognak bocsátani Európa talpra állása, a zöld és digitális kettős átállás felgyorsítása, valamint egy méltányosabb és ellenállóbb társadalom kiépítése érdekében. Ennek köszönhetően a források felhasználása **teljesen átlátható** és az Európai Parlament és a Tanács által **demokratikusan elszámoltatható** módon valósul meg. A NextGenerationEU Eszközből származó beruházások – melyekből 500 milliárd EUR vissza nem térítendő támogatás, 250 milliárd EUR pedig a tagállamoknak nyújtott kölcsön formáját ölti majd – három pillérre összpontosulnak.

Az első pillér a válságkezelési célú **tagállami beruházásokhoz és reformokhoz nyújtott támogatás:**

- ✓ Az 560 milliárd EUR-s költségvetéssel rendelkező új **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz** vissza nem térítendő támogatásokat és kölcsönöket nyújt majd. Ezt a finanszírozást a fenntartható helyreállításhoz elengedhetetlen beruházások és reformok végrehajtásához vehetik igénybe a tagállamok. A tagállamok az európai szemeszter keretében meghatározott beruházási és reformprioritások alapján, a nemzeti energia- és klímatervekkel, a méltányos átmenetre vonatkozó tervekkel, valamint az uniós alapok keretében megvalósuló partnerségi megállapodásokkal és operatív programokkal összhangban kidolgozzák saját, testre szabott nemzeti gazdaságélénkítési terveiket.
- ✓ Az 55 milliárd EUR költségvetési kerettel rendelkező **REACT-EU** új kezdeményezés kiegészíti a tagállamoknak nyújtott kohéziós támogatást. A kiegészítő támogatás 2020-tól áll majd rendelkezésre, és azt a válság hatását figyelembe vevő új hozzájárulási kulcs szerint osztják el. Ez biztosítja a finanszírozás folytonosságát a kulcsfontosságú válságelhárítási intézkedések és a leginkább rászorultak támogatása terén. Támogatni fogja a munkavállalókat és a kkv-kat, az egészségügyi rendszereket, valamint a zöld és digitális átállást, és több ágazatban – a turizmustól a kultúráig – elérhető lesz.
- ✓ A zöld átállás támogatása érdekében a Bizottság további finanszírozást javasol a Méltányos Átállást Támogató Alap és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap számára. A kohéziós politikai programokat szintén megerősítik a következő

uniós költségvetési időszakban, többek között a nagyobb rugalmasság lehetővé tételére érdekében.

A második pillér célja, hogy **a magánberuházás ösztönzése révén újrainduljon az uniós gazdaság.**

- ✓ Az új **Fizetőképesség-támogatási Eszköz** magánforrásokat mozgósít annak érdekében, hogy sürgős támogatást biztosítson az egyébként egészséges vállalkozásoknak. A beruházások a leginkább érintett ágazatokban, régiókban és országokban működő vállalatokat célozzák. Ez elő fogja mozdítani az egyenlő versenyfeltételek megteremtését azon tagállamok számára, amelyek kevésbé képesek állami támogatás formájában segítséget nyújtani. Az eszköz 2020-tól működőképesé válhat, és 31 milliárd EUR összegű költségvetéssel rendelkezik majd, amelynek célja 300 milliárd EUR értékű fizetőképesség-támogatás mobilizálása. A Bizottság iránymutatásokat dolgoz ki annak érdekében, hogy elősegítse a beruházások összehangolását az uniós prioritásokkal.
- ✓ A Bizottság azt javasolja, hogy **korszerűsítsék az InvestEU-t**, az EU kiemelt beruházási programját, és kapacitását emeljék több mint kétszeresére.
- ✓ A fentiekén túlmenően az InvestEU részeként létrejön a **stratégiai beruházási eszköz**, amely a NextGenerationEU Eszközből kapott 15 milliárd EUR-nak köszönhetően 150 milliárd EUR értékű beruházást lesz képes mozgósítani. Ez az összeg az ellenálló képességünk és stratégiai autonómiánk megerősítését szolgáló beruházásokra irányul a kulcsfontosságú technológiák és értékláncok tekintetében.

A harmadik pillér **a válság tanulságainak levonásáról** szól:

- ✓ A Bizottság javasolja „**az EU az egészségügyért**” nevű új, **különálló program** létrehozását 9,4 milliárd EUR-s költségvetési kerettel. A program a megelőzésre, a válsághelyzetekre való felkészültségre, a létfontosságú gyógyszerek és berendezések beszerzésére, valamint a hosszú távú egészségügyi eredmények javítására irányuló beruházásokat hivatott támogatni. A válság tanulságainak levonása érdekében számos más kulcsfontosságú programot is megerősítenek, nevezetesen a rescEU-t és az Európai horizontot.
- ✓ **Globális partnereink fokozott támogatása** érdekében mind a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközt, mind a humanitárius segítségnyújtási eszközt megerősítik.

A Helyreállítási Eszközön keresztül eszközölt kiadások három pillére mellett a Bizottság az Európai Tanács februári ülésén tárgyalatokhoz képest az uniós költségvetés számos más programjának megerősítését is javasolja. Ezek közé tartozik a közös agrárpolitika, az Európai Tengerügyi és Halászati Alap, az Egységes piac program, illetve az adó- és vámügyi együttműködést elősegítő programok, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, az Erasmus+, a Kreatív Európa program, a Digitális Európa program, az Európai Védelmi Alap, a Belső Biztonsági Alap, a Menekültügyi és Migrációs Alap, az Integrált Határigazgatási Alap és az előcsatlakozási támogatás.

4. HELYREÁLLÍTÁS ÉS FELKÉSZÜLÉS – A JÖVŐ GENERÁCIÓÉRT: SZAKPOLITIKAI ALAPOK

Ez a romboló és szüntelenül átalakuló válság mindenekelőtt emberi tragédia. A válság egészségügyi dimenziójának kezelését célzó folyamatos erőfeszítések mellett az Uniónak előtérbe kell helyeznie a válság szociális oldalát, nevezetesen a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával. Méltányosabb, zöldebb és digitálisabb Európa építése révén be kell ruházni a munkahelyek védelmébe, új munkahelyek létrehozásába, és a versenyképes fenntarthatóság erősítésébe. Oly módon kell helyreállítanunk a válság által okozott azonnali károkat, hogy az egyúttal hosszú távú terveink megvalósítását is szolgálja. Ennek érdekében az Uniónak világos célokra és határozott szakpolitikai irányvonalra van szüksége.

4.1. Az európai zöld megállapodás: az EU növekedési stratégiája

Az európai zöld megállapodás Európa növekedési stratégiája. E stratégia maximális kihasználását hivatott biztosítani versenyképes fenntarthatóságunk új motorja, a NextGenerationEU Eszköz. **A helyreállítást szolgáló közberuházásoknak tiszteletben kell tartaniuk a károkozás elkerülésére vonatkozó zöld esküt.** Ezeket a beruházásokat az európai szemeszterben, a nemzeti energia- és klímatervekben és a méltányos átállásra vonatkozó tervekben meghatározott prioritásoknak kell vezérelniük. Az új **Fizetőképesség-támogatási Eszköz** beruházási irányelveiben ugyancsak tükröződni fog a zöld beruházások előnyben részesítésének igénye. Támogatja ezt az irányt az uniós költségvetés, melynek 25 %-át éghajlatbarát beruházásokra, illetve az Európai horizont program forrásainak bővítésére fordítjuk majd, ami tükrözi a kutatás és az innováció kulcsszerepét a tiszta, körforgásos, versenyképes és klímasegletes gazdaság felé történő elmozdulásban.

A szükséges magánberuházások előteremtéséhez elengedhetetlen a hosszú távú biztonság és kiszámíthatóság. Ezért van kiemelt fontossága az európai klímarendeletnek és a korábbinál **ambiciózusabb 2030-as kibocsátáscsökkentési célokat** tartalmazó, a közeljövőben előterjesztendő javaslatoknak. Az uniós **fenntartható finanszírozási taxonómia** biztosítani fogja, hogy az európai helyreállítási beruházások összhangban legyenek hosszú távú céljainkkal. Ezt fogja elősegíteni a **fenntartható finanszírozásra vonatkozó megújított stratégia**, melyet még az idén előterjeszt a Bizottság. Továbbá, biztosítandó, hogy a környezeti és szociális megfontolások a vállalkozások stratégiáiba is teljes mértékben beépüljenek, a Bizottság 2021-ben a **fenntartható vállalatirányításra** vonatkozó új kezdeményezést terjeszt elő.

E beruházásoknak elő kell segíteniük, hogy **az európai zöld megállapodás a munkahelyteremtés motorjává váljon.** A meglévő 2030-as éghajlat-politikai és energiacélok teljesítése 1 %-kal növelheti a GDP-t, és csaknem 1 millió új zöld munkahelyet teremthet. A **gazdaság körforgásosságának fokozását** célzó új beruházások révén 2030-ig legalább 700 ezer új munkahely jöhet létre Európában, csökkenthető az EU külső beszállítóktól való függése, és növelhető a globális ellátási lánc zavaraival szembeni ellenálló képessége.

A hosszú távú kiszámíthatóság mellett a zöld helyreállításnak ahhoz is hozzá kell járulnia, hogy az európai gazdaság gyorsan és helyi szinten is újra beindulhasson. A

közeljövőben előterjesztendő **épület-korszerűsítési kezdeményezés** új munkahelyeket fog teremteni az építőiparban, az épület-korszerűsítési ágazatban és más, munkaintenzív iparágakban. A cél az, hogy szabályozási és pénzügyi támogatás útján, például **az InvestEU fenntartható infrastruktúra keretének megduplázásával**, legalább megkétszereződjön a meglévő épületállomány éves felújítási aránya. A tagállamok a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásait is használhatják majd e célra az európai szemeszterben vagy a nemzeti energia- és klímatervekben azonosított prioritásokkal összhangban. Ennek nyomán csökkenhetnek a rezsiköltségek, egészségesebb életkörülmények alakíthatók ki, és csökkenthető az energiaszegénység.

Ugyanebben a szellemben a Bizottság ugyancsak előtérbe helyezi majd **a tiszta technológiákba és értékláncokba irányuló beruházásokat**, nevezetesen az Európai horizont programhoz nyújtott kiegészítő forrásokon keresztül. Az új stratégiai beruházási eszköz a tiszta energiára történő átálláshoz elengedhetetlen technológiákba, így a megújulóenergia- és energiatárolási technológiákba, a tiszta hidrogénbe, a környezetbarát akkumulátorokba, a szén-dioxid-leválasztásba és -tárolásba, valamint a fenntartható energetikai infrastruktúrába irányuló beruházásokat támogatja majd. Az Európai Akkumulátorszövetség gyorsított üzemmódba kapcsol, a tiszta hidrogén előállításának és felhasználásának gyors európai elterjesztését pedig az új **Tisztahidrogén-stratégia és -szövetség** irányítja és koordinálja majd. A Bizottság javaslatokat fog előterjeszteni a tengeri megújuló energia kihasználásának és az energiarendszer integrációjának előmozdítására is.

A válság arra is rávilágított, hogy a közlekedés létfontosságú szerepet játszik, és hogy a közlekedési és logisztikai összeköttetések általános megszakadása súlyos zavarokat okoz az értékláncok és a gazdaságok működésében. A munkahelyteremtés érdekében fel kell gyorsítani a **fenntartható járművek** gyártását és üzembe helyezését, valamint az **alternatív üzemanyagok** előállítását és használatát. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz, az InvestEU és más források támogatni fogják **egymillió töltőállomás** létrehozásának finanszírozását, a városok és a vállalkozások járműflottáinak megújítását, a fenntartható közlekedési infrastruktúrát, és lehetővé teszik a tisztább városi közlekedésre való átállást. A közlekedési ágazat helyreállítását célzó közberuházások kiegészítéseként a vállalkozásoknak kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy tisztább és fenntarthatóbb mobilitásba fognak beruházni.

Ellenálló képességünk fokozásához és a jövőbeli járványok kitörésének és terjedésének megelőzéséhez elengedhetetlenül fontos a biodiverzitás és a természetes ökoszisztémák védelme és helyreállítása. Ez aláhúzza a **2030-ig tartó időszakra szóló biodiverzitási stratégia** és az uniós erdészeti stratégia fontosságát. E célokra az InvestEU keretében kidolgozott, a természeti tőkére és a körforgásos gazdaságra vonatkozó új kezdeményezés a következő tíz évben legalább 10 milliárd EUR-t mozgósít majd.

A közös agrárpolitika, a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a **mezőgazdasági termelőket és az agrárszektor támogatja** majd, és hozzájárul, hogy továbbra is elérhető áron, tápláló, biztonságos és fenntartható élelmiszerekhez jussunk hozzá. Megerősíti emellett az európai ellátási láncokat, és kezeli a válság fényében napvilágra került problémákat. A mezőgazdasági termelők és a vidéki területek zöld átállásban játszott döntő szerepére tekintettel a Bizottság ma javaslatot tett az **Európai**

Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap költségvetésének 15 milliárd EUR-val történő megerősítésére.

A válság által a legsúlyosabban érintett számos ember, régió és ágazat még nagyobb változásnak néz elébe, mint a többiek. Ezért nyújt ma be javaslatot a Bizottság a **Méltányos Átállást Támogató Alap** 32,5 milliárd EUR-val történő megerősítésére. Ezt az összeget az átállás társadalmi-gazdasági hatásainak csillapítására, az átképzés támogatására, az új gazdasági lehetőségeket teremtő kkv-k támogatására és a tiszta energiára való átálláshoz hozzájáruló beruházásokra lehet fordítani. A Bizottság javaslatot nyújt be a Méltányos Átállást Támogató Alap harmadik pillérének számító új közszektor-hitelezési eszköz létrehozására; ezt az EU költségvetése 1,5 milliárd EUR-val, az Európai Beruházási Bank pedig 10 milliárd EUR összegű kölcsönrel támogatja.

4.2 Mélyebb és digitálisabb egységes piac

A világjárvány és annak életünkre és gazdaságainkra gyakorolt következményei rávilágítottak a digitalizáció fontosságára az uniós gazdaság és társadalom minden területén. Az új technológiáknak köszönhető, hogy fennmaradt az európai vállalkozások és közszolgáltatások működőképessége és a kereskedelmi forgalom. Az új technológiák tették lehetővé, hogy kapcsolatban maradjunk egymással, hogy távmunkázzunk, és hogy gyermekeink otthonról tanuljanak.

Hosszabb távon ez valószínűleg tartós szerkezeti változásokat generál majd társadalmi és gazdasági életünkben: teret hódít a távmunka, az e-tanulás, az e-kereskedelem és az e-közigazgatás. Ez különösen fontossá teszi egy olyan, egyetemesen elfogadott **elektronikus személyazonosító** kialakításában rejlő lehetőségeket, amely lehetővé tenné a határokon átnyúló digitális közszolgáltatások egyszerű, megbízható és biztonságos igénybevételét.

A **digitális helyreállításban négy elem kulcsfontosságú** a versenyképes innováció előmozdítása és a felhasználók számára biztosított választási lehetőségek tekintetében.

Először is, növelni kell a **több és jobb hálózati összekapcsoltságot** célzó beruházásokat. Az 5G gyors bevezetése pozitív átgyűrűző hatásokkal jár a digitális társadalom minden területén, és növeli Európa stratégiai autonómiáját. Ez elősegíti azokat a tágabb körű erőfeszítéseket, melyek célja a kialakulóban lévő és jövőbeni eljárások és alkalmazások kezelésére alkalmas infrastruktúra kiépítése, továbbá biztosítja, hogy az egészségügy, az oktatás, a közlekedés, a logisztika és a média terén megfelelő sáv szélesség álljon rendelkezésre, ami nélkülözhetetlen ellenálló képességünk, versenyképességünk és a gazdasági helyreállítás szempontjából.

Másodszor, **határozottabb ipari és technológiai jelenlétre** van szükségünk a digitális ellátási lánc stratégiai pontjain. Ahogy világossá vált, mennyire fontos a hálózati összekapcsoltság és a digitális technológia, úgy lett egyértelmű a technológiabiztonság jelentősége is. Ez megerősíti annak fontosságát, hogy a stratégiai területeken technológiai szuverenítésre kell törekednie Európának, a kereskedelem nyitottsága és az innovációáramlás biztosítása mellett.

Ebben a szellemben a helyreállítási beruházásokat a stratégiai **digitális kapacitások és képességek** irányába kell csatornázni. Idetartozik a mesterséges intelligencia, a

kiberbiztonság, a biztonságos kommunikáció, az adat- és felhőinfrastruktúra, az 5G és 6G hálózat, a szuper-számítástechnika, a kvantum-számítástechnika és a blokklánc. Ezt a területet kiemelten kezeli majd a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, az InvestEU és a Stratégiai Beruházási Eszköz. Az új Fizetőképesség-támogatási Eszköz beruházási irányelveiben ugyancsak tükröződni fog a digitális beruházások előnyben részesítésének igénye. Ezáltal egyúttal könnyebben áthidalható lesz az európai digitális szakadék, amelynek létezését a válság még inkább nyilvánvalóvá tette.

Harmadszor, **valódi adatgazdaságot** kell létrehoznunk, amely motorja az innovációnak és a munkahelyteremtésnek. Az adatvezérelt gazdaság megteremti a lehetőségét az új termékek és szolgáltatások piacra vitelének. E lehetőség kiaknázása érdekében **közös európai adattereket kell kialakítani a kulcsfontosságú ágazatokban és területeken**, például az európai ipar, az európai zöld megállapodás, az egészségügy, a mobilitás és a közigazgatás támogatása érdekében.

Mindezek megvalósításához a Bizottság jogalkotási kezdeményezést nyújt majd be az **adatmegosztás és -kormányzás** tárgyában. Ez elő fogja segíteni a tagállamok és ágazatok közötti adatsere kezelését szolgáló megfelelő struktúrák kialakítását, a digitális kereskedelem akadályainak lebontását, és hozzá fog járulni a 21. század globális gazdaságában is versenyképes Európa kiépítéséhez. Meg fogja könnyíteni továbbá a közös adatterek létrehozását, és megerősíti a kormányzást az adathordozhatóság, a hozzáférés és más kérdések terén. A kezdeményezést **adatmegosztási jogszabály** követi majd, amely meghatározza az ipari adatok jobb hozzáféréseinek és ellenőrzésének feltételeit. A Bizottság egyúttal javasolni fogja, hogy a nagy értéket képviselő kormányzati adatállományok váljanak közérdekből jobban elérhetővé a kutatás, az innováció és a kkv-k számára.

A negyedik elem a **méltányosabb és egyszerűbb üzleti környezet**. A kijárási korlátozások időszakában jelentősen megnőtt az internetes kiskereskedelmi forgalom, és felértékelődtek az online üzleti modellek. Ez a trend a következő hónapokban és években csak gyorsulni fog, ahogy mind több vállalkozás áll majd át a digitális üzleti modellekre. A jelenlegi online környezetet azonban néhány nagy platform dominanciája jellemzi. Ezek pozíciója – és az, hogy jobban hozzáférnek a legfontosabb adatforrásokhoz – kedvezőtlenül hat a kisebb európai vállalkozások felfutási és növekedési képességére, és arra, hogy maximálisan kihasználják az egységes piac biztosította lehetőségeket.

Ezeket a kérdéseket kezelni kell, ha maradéktalanul végre kívánjuk hajtani a digitális helyreállítást. Ebben a szellemben az új, **digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály** egyik célja a digitális szolgáltatások jogi kereteinek javítása, az online platformokra vonatkozó világos szabályokkal. Ez hozzájárul majd az online fogyasztók biztonságérzetének növeléséhez, megakadályozza, hogy a platformok visszaéljenek piaci erőfölényükkel, és elősegíti a kisebb vállalkozásoknak is egyenlő esélyeket kínáló, méltányosabb piacterek kialakítását.

Figyelnünk kell arra is, hogy csökkentjük az adminisztratív terheket, és könnyebbé tegyük a vállalkozások – és különösen a kkv-k – számára a digitális eszközök, például az elektronikus aláírás használatát. Támogatnunk kell őket abban, hogy könnyebben hozzáférjenek az adatokhoz, és a digitális megoldásoknak köszönhetően csökkenthessék

a bürokráciát – például a szerződések esetében. Az egyablakos kapcsolattartási pontok használatát és az online igazgatási eljárások egyszerűsítését is ösztönözni kell.

Prioritást élvez majd a közbeszerzések digitalizációja, melyre egyebek mellett **nemzeti e-közbeszerzési rendszerek és platformok** létrehozása révén kerülhet sor Elősegíti majd ezt a társasági jogi csomag teljes körű végrehajtása, amely a vállalkozások digitalizálását és mobilitását és az egységes digitális kapu kialakítását kívánja előmozdítani.

Az elmúlt hetek során rendkívüli mértékben megnövekedett a különböző forrásokból indított kibertámadások száma, melyek révén a támadók bűnözési vagy geopolitikai célból kívánnak tőkét kovácsolni a világjárvány okozta zűrzavarból. A bűnüldözés digitális képességeinek javítása elő fogja segíteni, hogy a bűnüldöző szervek hatékony védelmet biztosíthassanak a polgároknak. Az igazságügyi rendszer digitalizálása nyomán javulhat az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés és az üzleti környezet működése.

Az új **kiberbiztonsági stratégia** áttekinti, milyen módon javítható az uniós szintű együttműködés, tudás és kapacitás. Hozzájárul Európa ipari képességeinek és partnerségeinek erősítéséhez, valamint az e területre szakosodott kkv-k létrejöttéhez. Kísérő eleme lesz a hálózati és információs rendszerek biztonságáról szóló irányelv felülvizsgálatának és a kritikus infrastruktúrák védelmét célzó további intézkedésekre irányuló javaslatnak. A biztonsági unió részeként a kiberbiztonság terén végzett, folyamatban lévő munkával együtt növelni fogja a tagállamokon belüli képességeket csakúgy, mint az Unió egészének kiberbiztonságát.

4.3. Méltányos és inkluzív helyreállítás

A koronavírus okozta válság mindenekelőtt emberi tragédia. Európának mindent meg kell tennie azért, hogy az egészségügyi válságként indult és gazdasági vészhelyzetté vált krízis ne váljon általános társadalmi válsággá. Uniószerre milliók veszítették el munkahelyüket vagy dolgoznak csökkentett munkaidőben, és – tekintve a helyzet képlékenységét – további milliók helyzete foroghat kockán.

Erőfeszítéseink középpontjában a **munkahelyek megőrzésének** támogatása és új munkahelyek létrehozása áll. Rövid távon, a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (**SURE**) 100 milliárd EUR támogatást nyújt majd a foglalkoztatottak jövedelmének megőrzéséhez, a vállalkozások talpon maradásához és az elbocsátások megelőzéséhez. A Bizottság erre és a több tagállamban újonnan bevezetett csökkentett munkaidős foglalkoztatási rendszerek tapasztalataira építve tesz a későbbiekben javaslatot egy állandó jellegű eszközre.

Az új **Fizetőképesség-támogatási Eszköz** ugyancsak hozzájárul a vállalkozások túléléséhez és a foglalkoztatás megőrzéséhez. Az Európai Beruházási Bank új összeurópai garanciaalapja az európai munkavállalók mintegy kétharmadát foglalkoztató kkv-knak nyújthat támogatást. A válság által leginkább érintett régiók gyors és rugalmas támogatáshoz juthatnak az új REACT-EU kezdeményezés keretében. Közép- és hosszú távon az egységes piac zavartalan működésének helyreállítását célzó erőfeszítések és a NextGenerationEU Eszközön keresztül biztosított beruházások a gazdaság minden részében és különösen a zöld és a digitális szektorban új munkahelyeket hoznak majd létre.

Mindez azt az igényt tükrözi, hogy a helyreállítás méltányos és inkluzív módon történjen. Ennek során megoldást kell találni a válság során napvilágra került vagy súlyosbodott eltérésekre és egyenlőtlenségekre, és elő kell mozdítani a területi kohéziót. A kiindulópont a szolidaritás: **szolidaritás emberek, nemzetékek, régiók és országok között**. A helyreállítás során szorosan együtt kell működni a szociális partnerekkel, a civil társadalommal és más érdekelt felekkel. Iránytűnk e területen továbbra is a **szociális jogok európai pillére**.

Az EU biztosítani fogja, hogy a **helyreállítás vezérelve az egyenlőség** legyen. Virágzó és gondoskodó Európát csak együtt alkothatunk – nemre, fajra, etnikai hovatartozásra, vallásra és meggyőződésre, fogyatékosokra, korra és szexuális orientációra való tekintet nélkül. Ez hatványozottan fontos egy olyan válságban, amely számos társadalmi csoportot aránytalanul nagy mértékben sújtott.

A helyreállítás során nélkülözhetetlen annak biztosítása, hogy minden uniós munkavállalót tisztességesen megfizessenek. A megfelelő szintű **minimálbér** elősegíti azt, hogy a sérülékeny munkavállalók a kedvező időkben pénzügyi tartalékot képezzenek, amely átsegítheti őket a nehéz időszakokon. Tekintettel arra, hogy számos frontvonalai munkahelyen a nők felülreprezentáltak és alulfizetettek, különösen jelentőséget kap a nemek közötti szakadék megszüntetésének szükségessége, például **kötelező érvényű bérátláthatósági intézkedések** révén.

Az ifjúsági foglalkoztatási támogatás megerősítése segíthet abban, hogy a fiatalok munkába álljanak, illetve képzési vagy oktatási programban vegyenek részt, míg az erős **szociális gazdaság** egyedülálló lehetőségeket kínálhat a legkiszolgáltatottabbak újbóli munkába állásához.

A vírus különösen fájdalmasan érintette az időseket is, akik a legveszélyeztetettebbek, és akiket a leginkább elszigeteltek otthonaikban. A Bizottságnak az idősödésre és a fogyatékosokkal élő személyekre vonatkozóan előterjesztendő javaslatai figyelembe veszik majd a válság tanulságait. Ugyanakkor – az életkori skála másik végén – enyhítenünk kell a válság gyerekekre gyakorolt hatását is. A Bizottság 2021-ben előterjesztést nyújt be az **európai gyermekgarancia** tárgyában. Ennek célja, hogy minden gyermek hozzáférjen az olyan alapvető szolgáltatásokhoz, mint az egészségügyi ellátás és az oktatás.

Európa helyreállítása mindenkinek a javát szolgálja, és ahhoz mindenkinek hozzá kell járulnia. Biztosítandó, hogy a szolidaritás és a méltányosság a helyreállítás alapvető eleme maradjon, a Bizottság fokozza az **adókiijátszás elleni küzdelmet** és az egyéb tisztességtelen gyakorlatokkal szembeni harcot. Az ennek eredményeként növekvő adóbevételek bővíthetik a jelenlegi válságra adandó válaszintézkedésekhez szükséges tagállami forrásokat. A **közös összevont társaságiadó-alap** egységes szabályozást biztosítana az európai vállalkozásoknak társaságiadó-alapjuk kiszámításához. Az adórendszer egyszerűsítése javíthatja az üzleti környezetet, és hozzájárul a gazdasági növekedéshez.

A válság próbára teszi szociális védelmi rendszereinket. Beruházásokra van szükség a fedezeti rendszer azon lyukainak betöméséhez, amelyek a válság során nyilvánvalóvá váltak, például az önfoglalkoztatók esetében. Ez különösen a **platform-munkavállalók**

esetében van így, akik sok esetben az uniós munkajogi szabályozás hatályán kívül esnek, ezért méltányos munkafeltételeket és megfelelő szociális védelmet kell biztosítani számukra.

A helyreállítás útjára lépő, egy zöldebb, digitális és ellenállóképesebb gazdaság és társadalom felé haladó Európa számára kiemelten fontos a készségek, a tudás és a kompetenciák fejlesztése és az új követelményekhez való igazítása. A válság azt is megmutatta, hogy akár a kommunikációhoz, akár a munkavégzéshez, mekkora szükségünk van a digitális készségekre – gyermekeknek, diákoknak, tanároknak és mindenki másnak is. Ebbe az irányba mutat a Bizottság által előterjesztendő **európai készségfejlesztési program és a frissített digitális oktatási cselekvési terv**.

A családon belüli erőszak és bántalmazás áldozatai számára a lakhelyelhagyási korlátozások időszaka – melynek során az ilyen esetek száma igazoltan jelentősen nőtt – a félelem és szenvedés ideje volt. Az EU mindent megtesz azért, hogy elejét vegye a nemi alapú erőszaknak, támogassa és védelmezze az ilyen bűncselekmények áldozatait, és előmozdítsa az elkövetők felelősségre vonását. Az **áldozatok jogaira vonatkozó stratégia** különös figyelmet szentel majd a nemi alapú erőszak áldozatainak sajátos szükségleteire.

5. ELLENÁLLÓBB UNIÓS ÉS EGYSÉGES PIAC KIÉPÍTÉSE

A világválság megerősítette **gazdaságaink egymásra utaltságát** és a teljes mértékben működőképes egységes piac fontosságát. A tagállamok csaknem harminc éve osztoznak az egységes piac előnyeiben, és némelyikük esetében az export több mint 70 %-át az EU-n belüli kereskedelem teszi ki. Ipari ökoszisztémáink egyre integráltabbá és összekapcsoltabbá válnak. A kutatásra, a műszaki tervezésre, a gyártásra, az összeszerelésre és a szervizelésre gyakran Európa különböző részein kerül sor, lehetővé téve a vállalkozások számára, hogy versenyképesebbek legyenek, és arra összpontosítsanak, amit a legjobban csinálnak. Pontosan erre lesz szükség az európai helyreállításhoz.

A válság termelési struktúránk egyes részeit is megbontotta, és létfontosságú ellátási láncokat érintett. Ha valamelyik tagállamban fennakadás van a termelésben, és csökken a kereslet, azt más tagállamok is erőteljesen megérik. Megfelelő fellépés hiányában ez üzemek bezárását és munkahelyek megszűnését eredményezheti, végső soron pedig ronthatja Európa versenyképességét és a helyreállítás sebességét. **Tekintettel e kihívás mértékére és jellegére, a válasz csak európai léptékű lehet.**

Ehhez első lépésben azt kell biztosítanunk, hogy egységes piacunk ismét megfelelően működjön. A világválság a négy szabadságból hármat súlyosan érintett: a személyek, az áruk és a szolgáltatások szabad mozgását. Kezdeti nehézségeket követően az áruk és termékek szabad mozgásának biztosítása érdekében hozott határozott intézkedések segítettek abban, hogy az élelmiszerboltok nyitva maradhassanak, és sok gyárunkban folytatódhasson a termelés. A személyek szabad mozgása elengedhetetlen volt ahhoz, hogy a fuvarozásban dolgozó munkavállalók, az időnyomunkások és más munkavállalók fenntarthatassák az ellátási láncokat.

Ezek az intézkedések hozzájárultak az alapvető üzletmenet-folytonosság biztosításához, de a helyreállítás mind a négy szabadság teljes visszaállítását jelenti. Tovább kell

csökkentenünk a szabályozásból eredő terheket, egyszerűsíteniünk belső piaci szabályainkat, és biztosítanunk kell azok teljes körű érvényesítését és végrehajtását. Az újonnan létrehozott **egységes piaci érvényesítési munkacsoport** alapvető fontosságú lesz a nem megfelelő alkalmazásból vagy érvényesítésből eredő akadályok azonosítása és kezelése szempontjából. A munkacsoport az egységes piaci szabályok érvényesítésére vonatkozó, márciusban elfogadott cselekvési terv teljes körű végrehajtását fogja biztosítani.

Az egyenlő versenyfeltételek és az egységes piac működésének fenntartása érdekében a Bizottság javaslatot tesz a **Fizetőképesség-támogatási Eszközre**, amely a gazdaság leállása miatt veszélybe került egészséges vállalkozások támogatására szolgáló új eszköz. Ezeket a vállalkozásokat a finanszírozási eszközökhöz való könnyebb és gyorsabb hozzáférés érdekében is támogatni kell. Ezért is van szükség a gazdasági és monetáris unió elmélyítésében kulcsszerepet játszó **tőkepiaci unió és bankunió kiteljesítésére**. Ez gazdasági és pénzügyi stabilitást biztosít majd a helyreállítás során, és megerősíti a jövőbeli sokkhatásokkal szembeni ellenálló képességünket. A válság után a Bizottság a gazdasági kormányzás felülvizsgálatára vonatkozóan is levonja majd a következtetéseket.

A válság próbára tette az **uniós versenypolitikai keretet** is, amely gyorsan kiigazításra került annak érdekében, hogy állami támogatás formájában lehetővé váljon a különösen nélkülözhetetlen nemzeti segítségnyújtás. Ugyanakkor fontos, hogy ezek az ideiglenes rugalmassági mechanizmusok ne okozzanak hosszú távú széttöredezettséget az egységes piacon. Az uniós versenypolitika alapvető fontosságú ahhoz, hogy a mai gazdaságban egyenlő versenyfeltételeket biztosítsunk, ösztönözzük az innovációt, és több választási lehetőséget biztosítsunk a fogyasztók számára. A lehető legtöbbet hozza ki vállalatainkból, és lehetővé teszi számukra, hogy megőrizzék globális versenyképességüket. Amint Európa elindul a helyreállítás útján, és felgyorsítja a kettős átállást, biztosítanunk kell, hogy a versenyszabályok a mai világ kihívásainak is megfeleljenek. Ennek megvalósítása érdekében a Bizottság jelenleg felülvizsgálja az uniós versenyjogi keretet.

A válság több gyenge pontra felhívta a figyelmet: jelentősen nőtt például bizonyos bűncselekmények, így a kiberbűncselekmények száma. Ez rámutat a **biztonsági unió** megerősítésének fontosságára. Ennek részeként a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia kezelni fogja ezeket a kihívásokat, és folytatja a biztonságos belső piac és társadalom érdekében megkezdett erőfeszítéseket.

A válság komoly terhet rótt a tagállamok menekültügyi rendszereire és az Európai Unió határigazgatására is. Az új **migrációs és menekültügyi paktum** célja, hogy hatékonyabbá, méltányosabbá és megfelelően rugalmassá tegye az EU menekültügyi, migrációs és határigazgatását a válságokra való reagáláshoz.

5.1. Nyílt stratégiai autonómia és erős értékláncok

A válság során számos olyan terület is feltárult, ahol Európának ellenállóbbnak kell lennie ahhoz, hogy a jövőben megelőzze, kivédje és leküzdje az esetleges újabb sokkhatásokat. Mindig elkötelezettek leszünk a nyitott és tisztességes kereskedelem iránt, de szem előtt kell tartanunk a függőség csökkentésének és az ellátásbiztonság

erősítésének fontosságát, különösen olyan dolgok esetében, mint a gyógyszerösszetevők vagy a nyersanyagok.

Ennek elérése érdekében Európának arra kell összpontosítania, hogy fokozza stratégiai autonómiáját, a gazdaság működésének biztonságát és munkahelyteremtési potenciálját. A Bizottság egy új **stratégiai beruházási eszközt** javasol a határokon átnyúló beruházások támogatására, hogy elősegítse az európai stratégiai értékláncok megerősítését és kiépítését. Az eszköz új lendületet kíván adni ahhoz, hogy Európa számos kulcsfontosságú ökoszisztéma, különösen a zöld és digitális kettős átálláshoz kapcsolódó ökoszisztémák terén ipari és üzleti vezető szerepre tegyen szert. Ez megerősíti az egységes piacot, támogatja az új uniós iparstratégiát³ és hozzájárul egy körkörösebb gazdaság kialakításához.

A válság által világhosszá tette, Európa stratégiai autonómiáját érintő kockázatokkal egy új **gyógyszerstratégia** foglalkozik majd, amely további európai gyógyszergyártási kapacitások kiépítését is támogatni fogja.

A klímasemlegességre való átállással fennáll annak kockázata, hogy a rendelkezésre álló fosszilis tüzelőanyagok használatát a nem energia-jellegű nyersanyagok használata váltja fel, amelyekért egyre intenzívebbé válik a globális verseny. A hulladékképződés megelőzése, az újrahasznosítás és a másodlagos nyersanyagok használatának fokozása segíteni fog e függőség csökkentésében. Az újrafeldolgozásba történő új beruházások hozzá fognak járulni a stratégiai másodlagos nyersanyagok biztosításához. A **kritikus fontosságú nyersanyagokra vonatkozó új cselekvési terv** azt is megvizsgálja, hogy miként lehetne fenntartható módon megerősíteni az elektromos közlekedés, az akkumulátorok, a megújuló energiák, a gyógyszerek, az űripar, a védelem és a digitális alkalmazások kulcsfontosságú piacait. Ezt a **körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv** teljes körű végrehajtása fogja támogatni.

A globális kereskedelem és annak integrált értékláncai továbbra is a növekedés alapvető motorjai maradnak, és nélkülözhetetlenek lesznek az európai helyreállítás során. Mindezekre tekintettel Európa a **nyílt stratégiai autonómia** modelljét fogja követni. Ez azt jelenti, hogy hozzájárulunk a globális gazdasági kormányzás új rendszerének kialakításához, és kölcsönösen előnyös kétoldalú kapcsolatokat építünk ki, miközben megvédjük magunkat a tisztességtelen és visszaélészerű gyakorlatokkal szemben. Ez elősegíti egyúttal a globális ellátási láncok diverzifikálását és megszilárdítását – ami jövőbeli válságok esetén védelmet nyújt –, valamint az euró nemzetközi szerepének megerősítését. Ennek szellemében az EU **felül fogja vizsgálni kereskedelempolitikáját** annak érdekében, hogy biztosítsa az áruk és szolgáltatások folyamatos áramlását az egész világon, és megreformálja a Kereskedelmi Világszervezetet.

Az Uniónak továbbá meg kell védenie stratégiai eszközeit, infrastruktúráját és technológiáit azoktól a közvetlen külföldi tőkebefektetésektől, amelyek veszélyeztethetik biztonságát vagy közrendjét. Erre szolgál majd a **közvetlen külföldi befektetésekre vonatkozó megerősített átvilágítási mechanizmus**. Ebben a válságban a harmadik országok által nyújtott állami támogatások magukban hordozzák az egységes piacon

³ SWD(2020) 102.

belüli versenyfeltételek még egyenlőtlenebbé válásának lehetőségét. Ezzel a kérdéssel a külföldi támogatásokra vonatkozó eszközről szóló, hamarosan megjelenő bizottsági fehér könyv foglalkozik majd. A javasolt nemzetközi közbeszerzési eszközre vonatkozó gyors megállapodás szintén elengedhetetlen lesz az EU tárgyalási pozíciójának megerősítése érdekében, amikor partnereivel a viszonyosságról és a piacnyitásról tárgyal.

Amennyiben az éghajlatváltozással kapcsolatban a világ különböző pontjain továbbra is eltérő fokú ambíciókat táplálnak, a Bizottság 2021-ben javaslatot tesz **az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra**, amelynek célja a kibocsátásáthelyezés kockázatának csökkentése a WTO szabályaival teljes összhangban. Ez az uniós költségvetés új saját forrása lenne, amely a jövőben segítené visszafizetni a NextGenerationEU Eszköz számára üjtött forrásokat.

5.2. Szorosabb koordináció a népegészségügy terén és erőteljesebb válságkezelés

Az Unióban jelenleg tapasztalható népegészségügyi válsághelyzet megmutatta az európai egészségügyi dolgozók erejét, készségeit és bátorságát. Népegészségügyi rendszereink azonban – amelyek továbbra is világszerte a legjobbak és a legkönnyebben hozzáférhetők közé tartoznak – rendkívüli nyomás alá kerültek. Rögtön a válság kezdetekor a tagállamok közötti egészségügyi koordináció is tesztelésre került.

Ezt szem előtt tartva, valamint a jövőbeli egészségügyi válságokra való közös felkészültség javítása érdekében a Bizottság a hiányok megelőzése céljából javasolni fogja **az Európai Gyógyszerügynökség megerősítését** az alapvető gyógyszerek EU-n belüli gyártásának és forgalmazásának nyomon követése terén. Emellett **nagyobb szerepet fog biztosítani az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központnak (ECDC)** a népegészségügyi válsághelyzeti felügyelet, felkészültség és reagálás koordinálása terén.

Az EU egészségügyi szabályozási keretét szintén meg kell erősíteni, és fokozottan kell alkalmazni az egészségügyi eszközökre irányuló közös közbeszerzéseket. Ez tükrözné a válság tanulságait, kezdve az oltóanyagok azonnali beszerzésével. Javaslatot teszünk továbbá egy **európai egészségügyi adattér** létrehozására az egészségügyi adatok cseréjének előmozdítása és a kutatás támogatása érdekében, az adatvédelmi szabályok teljes körű tiszteletben tartása mellett.

Ahhoz, hogy egészségügyi rendszereink reziliensebbek legyenek, olyan megfelelő beruházásokra és pénzügyi támogatásra van szükség, amelyek összhangban állnak azok vezető szerepével. A Bizottság a mai napon javaslatot tesz **„az EU az egészségügyért” programra**, amelynek célja, hogy önálló programként támogassa a tagállamokat és az EU-t az esetleges jövőbeli egészségügyi válságok esetén szükséges kapacitások és felkészültség kiépítésében. A program hozzájárul a jól teljesítő és válságálló népegészségügyi rendszerek hosszú távú jövőképének kialakításához, különösen a betegségmegelőzésbe és a felügyeletbe való beruházás, valamint az egészségügyi ellátáshoz, a diagnózishoz és a kezelésekhöz való hozzáférés javítása révén.

A **kutatás és az innováció** alapvető fontosságú lesz a betegségekre, a kezelésekre és a vakcinákra vonatkozó ismeretek gyarapítása, valamint az értékláncok terén elért önállóságunk és vezető szerepünk megerősítése szempontjából. Ezért a Bizottság a

következő hosszú távú költségvetés részeként az **Európai horizont** megerősítését javasolja az egészségügy területén folyó kutatás és innováció támogatása, a klinikai vizsgálatok kiterjesztése, a kutatási infrastruktúrához való hozzáférés javítása és a szakpolitikai folyamat szilárd tudományos alapokra helyezése érdekében.

A jelenlegi válság egyértelművé tette azt is, hogy **európai szintű koordinációra és válsághárításra** van szükség. Bár a tagállamok közötti koordináció a lassú kezdést követően hamar felgyorsult, le kell vonni a válság tanulságait. Ez azt jelenti, hogy a jövőbeli forgatókönyvek tekintetében a válsághelyzetekre való jobb felkészültségre és jobb válságkezelésre van szükség.

A Bizottság ma javaslatot tesz a **rescEU megerősítésére** annak érdekében, hogy állandó kapacitás álljon rendelkezésre bármilyen típusú vészhelyzet kezeléséhez. Ez megerősíti a szükséghelyzet-elhárítási infrastruktúrába, a szállítási kapacitásba és a szükséghelyzeti támogató csoportokba való beruházáshoz szükséges kapacitását. Uniós szintű tartalékokat hoz létre a súlyos veszélyhelyzetek esetén mozgósítandó alapvető készletekből és felszerelésekből.

További tanulság, hogy a válságokra való reagáláshoz gyors, rugalmas és összehangolt uniós válasza van szükség. Ennek szellemében a Bizottság szükséghelyzeti eszközeinek megerősítését és rugalmasabbá tételét javasolja annak érdekében, hogy az erőforrásokat szükség esetén gyorsan és a megfelelő mértékben lehessen mozgósítani. Ez magában foglalja az Európai Szolidaritási Alapot és az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapot. A **szolidaritási és sürgősségisegély-tartalék** szintén jelentős megerősítésre kerül, hogy gyors választ tegyen lehetővé mind az Unión belüli, mind az Unión kívüli válságok esetében.

6. UNIÓS ÉRTEKEKEN ÉS ALAPVETŐ JOGOKON ALAPULÓ HELYREÁLLÍTÁS

A válság az európai életmódot is próbára teszi. Az életmentés érdekében egyes szabadságainkat korlátozni kellett. Társadalmunk működésének alapvető elemeit kellett gyakran felfüggeszteni. A válság próbára teszi demokráciáink ellenálló képességét is. Európa azonban soha nem engedhet alapértékeiből. **A helyreállításnak az alapvető jogokon és a jogállamiság teljes körű tiszteletben tartásán kell alapulnia.**

A válság miatt valamennyi tagállamnak szükséghelyzeti intézkedéseket kellett elfogadnia. A Bizottság a kezdetektől fogva egyértelművé tette, hogy minden szükséghelyzeti intézkedésnek szigorúan arányosnak, valamint időben és jellegében korlátozottnak kell lennie. Rendszeresen ellenőrizni kell az összes ilyen intézkedést, és valamennyi jogot teljes mértékben tiszteletben kell tartani.

A válság a jogállamiság terén is számos sebezhetőséget tárt fel. Ezek széles skálán jelennek meg: az igazságszolgáltatási rendszerekre nehezedő nyomástól kezdve egészen addig, hogy az intézményesített fékek és ellensúlyok nem minden esetben tudtak ugyanolyan hatékonyan működni. A médiának és a civil társadalomnak új akadályokkal kellett szembenéznie a demokratikus vitában betöltött szerepe tekintetében. A Bizottság **éves jogállamisági jelentése** ezt az összes tagállamban közelebbről meg fogja vizsgálni. **Az uniós költségvetésnek a jogállamiság tekintetében fennálló, általánossá vált hiányosságokkal szembeni védelméről** szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslat szintén kulcsfontosságú elem lesz.

A válság rávilágított a demokráciánkat fenyegető veszélyekre is. Egy új „infodémiát” hozott magával, olyanoktól kiindulva, akik a nyilvános tér manipulálása érdekében hamis üzeneteket, propagandát és gyűlöletkeltő narratívákat akarnak terjeszteni. A véleménynyilvánítás szabadságának megőrzése és a média szabadságának támogatása mellett a Bizottság foglalkozni fog a világméretű járványhoz kapcsolódó legsürgetőbb dezinformációs problémákkal, és fel fogja használni **az európai demokráciára vonatkozó cselekvési tervet** is, hogy levonja a tanulságokat, és rezilienciát építsen ki a jövőre nézve.

Mindez tükrözi, hogy most még nagyobb szükség van demokráciánk megerősítésére és támogatására. Ez azzal kezdődik, hogy az emberek nagyobb beleszólást kapnak jövőjükbe. Az **Európa jövőjéről tartandó konferencia** révén a polgároknak vezető és aktív szerepet kell játszaniuk prioritásaink és az ellenállóbb, fenntarthatóbb és méltányosabb Európa kialakítására irányuló ambícióink meghatározásában.

7. EURÓPA GLOBÁLIS SZEREPÉNEK ERŐSÍTÉSE

A világméretű járvány és a gazdasági válság át fogja formálni a világhatalmak és a partnerek közötti interakció mikéntjét. Jelentősen megnőtt a világrend esetleges eróziójának és széttöredezésének veszélye. Ugyanakkor egy olyan vírus, amely nem ismer határokat, közös kihívást jelent, határozottan és sürgetően rávilágítva a multilateralizmus erősítésének és egy szabályokon alapuló nemzetközi rendnek a fontosságára. **A globális kihívások nemzetközi együttműködést és közös megoldásokat igényelnek**, most még inkább, mint eddig bármikor.

Folyamatosan dolgoznunk kell a köztünk lévő kapcsolatokon ahhoz, hogy képesek legyünk új valóságokhoz alkalmazkodni, és szembe tudjunk nézni a 21. században jelentkező romboló hatású fejleményekkel. A világnak el kell kerülnie az azért való globális versengést, hogy ki lesz a „legnagyobb”, és főleg, hogy ki győz le másokat. Arra kell összpontosítani, hogy mit tehetünk együtt, a biztonságtól az éghajlatig és a környezetvédelemig, az egyenlőtlenségek leküzdésétől a nemzetközi kereskedelem és a nemzetközi intézmények megerősítéséig.

Az EU élen jár a globális válaszadás terén, szorosan együttműködve az Egyesült Nemzetek Szervezetével (beleértve az Egészségügyi Világszervezetet és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetet is), a G20-csoporttal, a G7-csoporttal, a Nemzetközi Valutaalappal és a Világbankkal. Ennek során az EU-nak és tagállamainak érvényesíteniük kell együttes erejüket a globális szintéren.

Ebben a szellemben a Bizottság adományozói konferenciát szervezett, amelynek célja 7,5 milliárd EUR mozgósítása volt oltóanyagok, kezelések és eszközök globális közjavaként történő kifejlesztése érdekében. **Bármely jövőbeli oltóanyag előállítására a világ közös részvételével, az egész világ javára kell, hogy történjen, és az oltóanyagoknak mindenki számára megfizethetőnek és hozzáférhetőnek kell lennie.**

Az EU talpra állása hosszabb távon csak akkor lesz sikeres, ha partnereink világszerte talpra állnak. Az EU-nak ezért érdekében áll a globális szintű fenntartható helyreállításba történő beruházás. Ehhez erőteljes és összehangolt válaszra lesz szükség, amelyet nemzetközi szolidaritás, nyitottság és vezető szerepünk ösztönöz. Az EU vezető gazdasági hatalomként és a világ legnagyobb nemzetközi donoraként mindig nyitott, és

készen áll arra, hogy támogassa partnereit. Ezt jól mutatja az **Európa együtt** intézkedéscsomag keretében a partnerországok és a nemzetközi szervezetek támogatására a válság humanitárius, egészségügyi, társadalmi és gazdasági hatásainak kezelése érdekében mozgósított több mint 23 milliárd EUR.

Az EU a válság teljes ideje alatt támogatta partnereit és szomszédait, és készen áll arra, hogy többet tegyen. Ennek elősegítése érdekében a Bizottság a mai napon javaslatot tesz a **Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz megerősítésére**, 86 milliárd EUR-ra emelve forrásait. A megerősített humanitárius segítségnyújtási eszköz pedig biztosítani fogja, hogy Európa kézzelfogható szolidaritást tudjon nyújtani a leginkább rászorulóknak. Nyugat-balkáni partnereink támogatása érdekében a Bizottság az előcsatlakozási támogatás 12,9 milliárd EUR-ra történő növelését javasolja.

Mivel a válság újabb geostratégiai feszültségeket generál, Európának fokozottabb felelősséget kell vállalnia saját biztonságának garantálásáért. Partnereivel együttműködésben az Uniónak még inkább meg kell erősítenie „biztonságsszolgáltatóként” és a stabilitás oszlopaként a világrendben betöltött szerepét. E célból továbbra is síkra szállunk a multilateralizmus mellett, és hatékonyabban képviseljük majd gazdasági és stratégiai érdekeinket, megerősítve az Unió technológiai autonómiáját és a védelmi képességek fejlesztése terén zajló együttműködést.

8. KÖVETKEZTETÉS – EURÓPA NAGY PILLANATA

Ez Európa nagy pillanata. Készen állunk a cselekvésre, de képesnek kell lennünk megfelelni az előttünk álló kihívásoknak. A nemzeti erőfeszítések önmagukban nem lesznek elegendők – Európa előtt kivételes alkalom áll arra, hogy beruházzon a kollektív fellendülésbe és a következő generációk jobb jövőjébe.

Ez a mi generációnk meghatározó feladata. Az a beruházás, amelyet a NextGenerationEU Eszköz segítségével megvalósítunk, nem csupán rövid távon segíti elő gazdaságaink beindítását, a munkavállalók, a vállalkozások és a régiók támogatását, hanem a jövőbe ruház be, és ellenállóbbá tesz bennünket annak érdekében, hogy megerősödve és jobb pozícióban kerüljünk ki a válságból. Felgyorsítjuk a zöld és digitális kettős átállást, és biztosítjuk, hogy a kilábalás középpontjában az emberek álljanak.

Az Európai Bizottság felkéri az Európai Tanácsot és a társjogalkotókat, hogy mielőbb vizsgálják meg ezeket a javaslatokat annak érdekében, hogy az Európai Tanács keretében megszülethessen a politikai megállapodás. A gyors döntés lehetővé teszi a források azonnali rendelkezésre bocsátását és a legsürgősebb beavatkozást igénylő területeken történő fellépést.

A Bizottság ezt követően szorosan együtt fog működni az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal a jövőbeli hosszú távú keretről és az ahhoz kapcsolódó ágazatspecifikus programokról szóló megállapodás véglegesítése érdekében. E munka kora ősszel történő befejezése azt jelentené, hogy az új hosszú távú költségvetés 2021. január 1-jén működésbe léphet, és vezérelheti Európa talpra állását.

Európa talpra állása és a következő generáció számára egy jobb jövő kialakítása nem lesz könnyű folyamat, és azt nem lehet egyedül megvalósítani. Ehhez az egész társadalom részéről politikai akaratra, bátorságra és elkötelezettségre van szükség. **Ez a közös jövőnket szolgáló közös erőforrásunk.**